

**"THE GLOW"**Slovene fortnightly  
newspaper in Australia121 Queen St., Woollahra  
N.S.W.

Phone: FB 1085

JUNE 25, 1958

Registered at the G.P.O. Sydney  
for transmission by post as a  
periodical.

Zan

**NAGY JE MRTEV**

Varšava, 17. junija. — Duh revolucije iz leta 1956 je umrl med narodi za železno zaveso z današnjo objavo usmrtitve voditeljev junaškega madžarskega upora.

**Vrnitev k Stalinu**

Radijska paročila iz Moskve o usmrtitvi nekdanjega predsednika Madžarske Imreťa Nagyja in general Pala Maleterja so pokazala, da se je Hruščev, človek, ki je začel "destalinizacijo", povrnil na pot svojega predhodnika.

Sprava med Sovjeti in Titom je breizgledna. Usmrtitev Nagyja, Maleterja, novinarja Gimesa in Szilagyija je bil udarec v obraz Titu. Vsi obsojeni so bili stari komunisti, ki se verovali v nov način komunizma po Titovem vzorcu.

Nekateri verujejo, da se bo Tito Sovjetom maščeval in objavil Kadarjevo jamstvo za prost izhod iz jugoslovanskega poslanstva usmrčenih voditeljev.

Tito bo mogoče tudi objavil zvočni trak, na ka-

terega je posnet razgovor med Nagyjem in sovjetskima predstavnikoma Anastazijem Mikojanom ter Mihailom Suslovom.

Zvočni trak verjetno vsebuje Mikojanovo in Suslovo izjavo, da se bodo Sovjeti umaknili iz Madžarske, ter podprli Nagyjevo vlado.

Poljski komunistični voditelj Vladislav Gomulka se vzdržuje javnega simpatiziranja z madžarskimi uporniki. Toda opazovalci pravijo, da je vsak povprečen Poljak prepričan, da so se Madžari borili za pravico. Na Poljskem se že tudi počasi vračajo na staro pot z omejevanjem tiskovne in gospodarske svobode.

V Beogradu so izjavili, da je bila usmrtitev madžarskih upornikov goljufanje tistih, ki so zaupali sovjetskim obljubam.

**KRVOPRELITJE SE NADALJUJE**

New York (AAP) — Vsaj trije nadaljni voditelji madžarskega upora iz leta 1956 so bili usmrčeni po tajnem sojenju.

Usmrtitev so verjetno izvršili 17. junija zjutraj z ustrelitvijo.

Pričakujejo nadaljna tajna sojenja in krvoprelitja. Poslednji, katere so usmrtili, so Jožef Kovacs in Sandor Karsai, oba med glavnimi voditelji v upor

proti sovjetskemu terorju na Madžarskem. Pričakujejo, da bodo tajno sojeni tudi učitelji in kadeti Koshutove vojaške akademije ter zdravniki, ki so zdravili upornike.

Tretja skupina obtoženih so pravniki, ki so glasovali na izrednem sestanku pravniške zbornice za odstranitev komunističnih odbornikov.

**SAMOVLA DA ZA CIPER**

London, 19. junija —

Velika Britanija je danes ponudila Cipru omejeno notranjo samovlado za sedem let. Prav tako je povabila Grčijo in Turčijo na sodelovanje pri upravljanju otoka.

Mednarodno bo Ciper še vedno pod britansko suverenostjo.

Otok naj bi imel vlado, ki sestoji iz zastopnikov grške-

ga in turškega dela prebivalstva.

Poseben parlament za predstavnike obeh narodnosti.

Notranja uprava razer notranje varnosti naj bi bila zadeva Sveta, kateremu predseduje britanski guverner.

Grčija in Turčija naj bi postavili vsaka svojega zastopnika, katera bosta sodelovala z guvernerjem.

**NEVARNOST V LIBANONU**

London, 19. junija. — Združeni narodi bodo verjetno pomagali vzdrževati red v nemirnem Libanonu.

Poročila iz Beiruta pravijo, da bo libanonska vlada zaprosila Združene narode, da pošljejo 5.000 do 7.000 vojakov, ki naj bi preprečili infiltriranje na sirijski meji.

Holandska vlada se je pokazala pripravljeno, poslati svoje čete, če potrebno.

Prav tako so pripravljeni poslati čete Velika Britanija in ZDA. Tajnik ZN Hammarskjöld je tudi vprašal za pomoč Italijo, Burmo in Ceylon.

Predstavniki libanonske vlade je izjavil, da bo njihova vlada prosila za pomoč Veliko Britanijo in ZDA, če jim ne bodo pomagali ZN.

**ZDA IN NASSER**

18. junija so imeli v Washingtonu razgovore predstavniki zunanjega ministrstva ZDA in predstavniki Združenih arabskih republik ter drugih arabskih narodov.

United Press International pravi, da se je Amerika zaman trudila, da bi Nasser prenehal s pomočjo libanonskim upornikom.

Britanski kabinet je bil snoči v pripravljenosti, da na hitro

odpošlje čete, če potrebno. Britansko zunanje ministrstvo z napetostjo čaka na sovjetsko izjavo, katera bo imela zelo vpliv na krizo na bliznjem vzhodu.

Sest tednov star upor je zavzel večji razmah v poslednjih dneh. Opazovalci poudarjajo nevarnost naraščanja uporniških sil v orožju in "prostopoljcih" iz Sirije.

Opazovalci ZN so zaprosili švedsko vlado za lahko letalo, ZDA pa za dva helikopterja, s katerimi bodo laže nadzirali libanonsko-sirijsko mejo.

Generalni tajnik ZN Hammarskjöld je nasproten načrtu Chamounove pro-zapadnjaške vlade, da pokliče na pomoč britanske ali ameriške čete. Hammarskjöld je zapustil Beirut na poti v Kairo, kjer bo razpravljal kritično stanje s polkovnikom Nasserjem, predsednikom Združenih arabskih republik.

**POSLEDNJE NOVICE**

London, 23. junija. — Nad 80 britanskih in ameriških vojnih ladij je pripravljenih v vzhodnem Sredozemlju za takojšnjo akcijo, če bi se kriza v Libanonu poslabšala.

Flota sestoji iz popolne 6. ameriške flote in britanske sredozemske flote. Verjetno bodo zavezniki podvzeli takoj ukrepe v primeru, če bo Beirut, libanonska prestolnica padel v uporniške roke.

Tudi britanske padalske divizije bodo takoj zavzele okolično prestolnico in letališča.

**DE GAULLE JE ODLOCEN**

Paris, 16. junija - (AP, BUP)

General de Gaulle je odločno zavrnil prenapeteže v "Vsealžirskem odboru za javno varnost". Poslal je ostro pismo svojemu glavnemu delegatu za Alžirijo gen. Salanu. Ukazal mu je, naj se otrese vseh političnih idej, ki bi mu jih predlagali člani alžirskega odbora. Isti ukazi veljajo za gen. Mas-

suja in ostale oficirje, ki so z uporom pomagali generalu de Gaullu na oblast.

De Gaullovo ostro pismo je naredilo red med prenapeteži v odboru.

V Parizu je de Gaulle prav tako ostro zavrnil poizkuse s strani parlamenta, ki želi imeti poročila vladinih ministrov.

# Z ISTIM MERILOM

ZAR, JUNE 25, 1958

# KRI, KRI...

Prav gotovo ni samo naključje, da je bila objavljena likvidacija Imreta Nagyja in njegovih sedelacev vprav v času, ko je dosegla sovjetska kampanja proti Titu globino iz Stalinovega casa 1948. leta.

Ko so Sovjeti v krvi zadusili madzarsko revolucijo 1. 1946, so hoteli pokazati svetu, da ne bodo trpeli nikakršnih "patriotskih" komunizmov. Sedaj pa so ponovno pokazali, da so samo oni tisti, ki bodo dolocali, kaksen naj bo komunizem v raznih dezelah.

Svoboden svet naj ne toci solz za Nagyjem in njegovimi tovarisi. Nagy je bil komunist v pravem smislu besede. Bil je vzgojen v Moskvi in kot tak je igral pomembno vlogo pri prevratu demokracije na Madzarskem po vojni. Vsekakor je bil clovek precejsnega intelekta in ko je videl v kaksno skodo stalinizem zene njegovo domovino gospodarsko in kulturno, so ga dogodki pahnili v skromen liberalizem. Bilo je ze tudi prirodno, da je zahteval za madzarski narod pravico, da sam odloca "nacionalno neodvisnost, enakost in miroljubnen napredek".

Res je, da ga je šele ljudski upor vzdramil in osvobodil vseh moskovskih "vdanosti", vendar v toliko, kolikor je pomagal razgaliti duhovno revscino sovjetskega komunizma, naj si svobodoljubni narodi vsaj zapomnijo njegova poslednja brezupna prizadevanja.

Novo krvoprelitje pa bo verjetno dober opomin vsem onim, ki mislijo, da lahko zaupajo komunisticnim obljubam. Imre Nagy je bil prevaran, ko so mu Sovjeti obljubili prost izhod iz Titovega poslanstva v Budapesti. Ugrabili so ga moskovski opricniki Kadarjeve komunisticne vlade. Uporniki so bili pobiti brez pravega sojenja. General Peter Maleter je bil prav tako ogoljufan, ko je sel na vojaska pogajanja s sovjetskimi komandanti.

Madzarska revolucija je pokazala vso velicino madzarskega ljuastva in vso krvolocnost in podlost rdecega imperializma.

## Liberalna stranka in emigranti

Tajnik liberalne stranke za N. S. W. Mr. J.L. Carrick je izjavil na konferenci Migrant Advisory Council-a 30. maja v Sydneyu, da je liberalna stranka tista, ki predstavlja način življenja, katerega si emigranti v tej deželi zelijo.

Poudaril je, da emigranti ne smejo verjeti nasprotnikom, ki propagirajo, da so liberalci za kapitalisticnega "bossa".

# DJILASOV USPEH V SVETU

Djilasova knjiga "Nov razred" doživlja v Ameriki velike uspehe. Ze štiri mesece je "Nov razred" v Ameriki "best seller" na listi največjega ameriškega dnevnika "New York Timesa".

21. novembra, 197 je založnik "Novega razreda" Frederick Praeger izjavil, da je prodal že 64.000 izvodov, 15 tisoč naročil pa še caka. Izjavil je, da vsak dan dobijo prodajalnice med 400-800 naročil za isto knjigo. V to niso vključeni izvodi, ki jih tiskajo kot posebna izdanja razni klubi. Prager pravi, da bo kmalu knjiga dosegla senzacionalno visoko število naklade. Založništvo je prodalo pravice za prevode na 34 jezikih.

Poleg Amerike je knjiga dosegla največjo naklado na Jari— brez Djilasa.

Velike vsote, ki jih je Djilas dobil za svojo knjigo, so natožene po raznih bankah v svetu. Dobro obveščeri krogi pravijo, da je Djilas namenil največji del tega denarja za zidanje šol po vseh republikah v Jugoslaviji.

Ponskem, kjer so razprodali v nekaj tednih več kot 30.000 izvodov.

Založniki nameravajo izdati knjigo tudi na ruščini.

Znani ameriški "Tammiment Institute" je objavil, da bo svojo letošnjo nagrado £ 5.000 podelil Djilasu za njegovo knjigo. Podelitev nagrade se bo izvršila svečano na banketu v čast Djilasu v največjem newyorškem hotelu Waldorf-Astoria.

## KWAMOI—ZLATA VRATA

Najtrdnjša postojanka generalisima Cang Kajška je nedvomno otok Kwamoi, kar pomeni zlata vrata. Najbližja razdalja med otokom in kontinentalno Kitajsko je samo 2.300 metrov.

Otok je dolg 18 kilometrov, površina pa je 161 kv. kilometrov. Z ostalimi manjšimi otoki ima Kwamoi 46.000 prebivalcev. Ni poznano število nacionalne kitajske vojske na otoku, vendar smatrajo, da je veliko. Ves otok je kot ena sama trdnjava. Večina komunikacij je pod zemljo.

Samo število topov je večje kot število topov, ki jih je imel general Cang Kajšek med državljansko vojno na kopnem.

To je verjetno tudi edini razlog, zakaj rdeči še niso poskušali zavzeti te antikomunistične postojanke.

# PODMORSKE LADJE

Atomska ladja brez mostva je poslednji projekt ZAD. Z novo "ladjo" si bodo ZDA priborile zopet enakost ali pa nadmoč nad sovjetskimi podmornicami. Sovjetski načrti, da z velikim številom svojih podmornic blokirajo ameriški pomorski promet v primeru vojne, bo ostal samo načrt v preteklosti.

Projekt so napovedali pred 10 dnevi v ameriški pomorski federalni administraciji. Znanost je spremenila sanje v realnost. Ameriška mornarica je označila ta izum kot najvažnejši navigacijski razvoj od odkritja kompasa.

Podmorske ladje ("Ship inertial navigation system-SINS") bodo velika podmorska vozna sredstva, ki bodo razvila brzino 45 milj na uro. Ladje bodo prevažale material brez rizika, da bi izgubile enega samega mornarja zaradi podmorniških ali letalskih sovražnih napadov. Preplule bodo ocean brez obzira na nemirno morje. Pilot in majhna posadka bodo odpravili ladjo izven pristanišča na odprto morje, potem bo posadka zapustila la-

djo, ki bo plula pod morsko gladino. Na drugi strani oceana na dogovorjenem mestu jo bo čakala druga posadka in jo privedla nad vodo v pristanišče.

Polkovnik C. Denison je izjavil, da so znanstveniki delali tajno na projektu več kot leto dni.

— ★ —

## Stari obredi pri ukrajinskih mašah

Ukrajinski rimski katoliki v Avstraliji bodo v bodoče imeli pri svojih mašah stare bizantinske obrede.

Apostolski delegat v Avstraliji nadškof Carboni je dejal, da je papež dovolil te obrede in tudi ustanovil novo stolico za Ukrajince v Avstraliji. Papež je postavil na to mesto ukrajinskega škofa Ivana Praska.

Okoli 20.000 ukrajinskih katolikov v Avstraliji je želelo imeti stare obrede v svojih cerkvah.

Bizantinski obred je bogatejši in bolj slikovit, ker ima več sveč, lepih preprog in raznobarnih oblačil.

Sedež nove ukrajinske katoliške stolice bo v Sydneyu.

# ZA SLOVENSKE

## TISKOVINE

Tajnik Jug. kulturnega kluba v Melbournu, g. S. Markovič, ki je član ožjega sveta Migrant Advisory Council, Good Neighbour Council of Victoria, je na poslednjih sejah istega sveta dal nekaj predlogov, ki so vredni omembe. Eden njegovih prvih predlogov, da Good Neighbour Council izposluje pri državni radio postaji vsak teden eno uro, kakera bi bila na razpolago novo na seljencem za njihove oddaje pod okriljem Good neighbour council, je bil z navdušenjem sprejet ter takoj posan v Canberro v nadaljni postopek. Prav tako se bo Good neighbour Council na pobudo g. Markoviča zavzel, da bodo vse publikacije različnih državnih in poldržavnih ustanov, ki so bile čestokrat tiskane v vseh mogočih jezikih, razen na našem, tiskane tudi na slovenskem in srbohrvatskem jeziku. Tretja točka, katero je sprožil g. Markovič, je bilo v mnogih primerih tendenčno pisanje dnevnega časopisja, ki ima še vedno ob vsakem kriminalnem primeru, zagrešenem po novodoslecu, navado se na dolgo in široko razpisati in s tem postavlja vse emigrante v zelo nelepo luč. Kaj bo ukrenjeno v tem pogledu, nam za enkrat še ni znano. Kakor čujemo, se v Melbournu pripravlja konferenca različnih jug. organizacij, na kateri naj bi se sklenilo, kako in na kakšen način bi bilo g. Markoviču omogočeno zastopati želje ne samo nekaterih, temveč čim več jugoslovanskih organizacij v Melbournu.

M. P.

## OSAMLJENI ROJAKI

V goščavi pri Wombat, 30 milj severno od Benambra (Vic.) so našli truplo jugoslovanskega emigranta. Oblasti so ugotovile, da je bilo truplo tam že okoli 8 tednov. Pri mrtvecu so našli neko majhno vsoto denarja ter potni list, iz katerega so ugotovili, da je mrtvecu ime Jožef Jelen, star 28 let, brez stalnega naslova. Kakor so poročali dnevni listi, pokojnik nima sorodnikov v Avstraliji.

Pokojni je bil doma iz Zavrha v Savinjski dolini, njegov brat Bernard pa verjetno prebiva v Avstriji.

— ★ —

Svedska je imenovala go. Agdo Roessel kot svojega stalnega predstavnika pri ZN. To je prva žena, ki je bila postavljena kot stalen delegat v organizaciji združenih narodov.

# VLADE BREZ PROGRAMA

Pa padcu Jovanoviceve vlade (18. 6. 1943.) je prišlo do vlade Miše Trifunovica (26. 6. 1943.) Začelo se je s tem, da je bila objavljena neka deklaracija kot deklaracija vlade, čeprav ta v vladi nikdar ni bila izglasovana. Krnjević je začel svoj "Jovo na novo" in stavil konkretne pripombe za dopolnilo besedila v osnutku. Treba je reči, da so bile vse te pripombe, danes gledane, pametne, le vztrajanje na Sporazumu je bilo čisto nemogoče, ker ta sporazum nikdar ni bil sklenjen s srbskimi predstavniki. Potemtakem je težko sprejeti vse Krnjevićeve nauke o demokraciji. Končno je spet dr. Krnjević povzročil krizo vlade, ko je odklonil vsako razpravo o Sporazumu, (ki ga je sklenil s Hrvati knez in ne politiki,) češ da ga je vendar sprejela vlada, ko je bila še v Jeruzalemu.

V bistvu je šlo tudi v Trifunovici vladi za ista vprašanja kot v prejšnji Jovanovici. Med njimi so bili glavni srbsko-hrvatski odnosi in pa vprašanje generala Mihailovića, od katerega so Britanci pričakovali več akcije proti okupatorju.

Ce že smatramo srbsko-hrvatski problem kot notranje politično zadevo, ki se zaveznikov neposredno ni tikala, čeprav je prav to vprašanje neprestano viselo nad vladami kot Damoklejev meč, (ki je končno tudi vladam odsekal glave,) pa vendar ni lahko razumeti, da n. pr. niti Jovano-

viceva niti Trifunovici vlada nista mogli najti neko primerno rešitev glede Mihailovića. O tem je marca 1943. pisal Winston Churchill Slobodanu Jovanovicu, tri mesece kasneje pa še zunanji minister Anthony Eden, ko je bilo očito, da voda teče v grlo in da je na tehtnici cela Mihailovića stvar. Kot je pred leti pisal Ilija Jukić, Slobodan Jovanović teh dveh usodnih pisem sploh ni predložil celokupni vladi v razpravo in reševanje. Ker potem tudi Trifunovici vlada v tem Mihailovićem problemu ni bila nič boljša, se je Churchill začel v Juliju 1943. ogrevati za uradniško vlado, če se politiki ne bodo zedinili. Da bi rešil, kar se resiti da, je minister Eden poklical 3. avgusta 1943. k sebi šestorico glavnih ministrov in jim predložil potrebo, da se zedinijo glede programa in da odidejo v Kairo ki naj postane sedež vlade. Stiri dni kasneje kliče kralj Peter k sebi Trifunovica, Krnjevića, Kreka in Grola (zunanjega ministra).

Krnević je takrat rekel, da ne postavlja nobenih pogojev, ampak da bi rad videl, da bi Srbi vsaj z eno potezo dokazali, da bo bodoča Jugoslavija tudi država Hrvatov. "Naj se gospodje dogovorijo in me potem obvestijo"... Dasi je za tem prišlo se do nekih razgovorov pri dr. Suteju, vendar niso uspeli rešiti krizo. Kot piše Jukić, Gavrilović ni pristal, da bi bil usodni veleposlanik Fotić premeščen v London, na

njegovo mesto v Washington pa da bi prišel Ilija Sumenkov, ki so ga Hrvati favorizirali. Predsednik vlade Trifunović je tiste dni izjavil dr. Kreku, da ne more "praviti nikakve koncesije Hrvatima" in je zato demisioniral.

Tako so 10. avgusta 1943. končno uspele vse zakulisne, predvsem velesrbske intrige, ki so vrgle poslednjo politično vlado in pripeljale na čelo vlade Božidarja Purica, politično enega najnesposobnejših ljudi, kar jih je tedaj premogla prva emigracija. Čeprav se je osebno poznal z Edenom in je ta računal na njega, sta prav kmalu prišla navzkriž, ko Puric ni hotel razumeti Edenovih nasvetov (po povratku s konference v Moskvi, oktobra 1943.) in mu je odvrnil, da se bo že sam zmenil s Stalinom, (ki ga pa seveda kljub posredovanju Beneša nikdar ni hotel sprejeti).

3. decembra 1943. je potem Puric izdal famozno izjavo, v kateri je napovedal uničenje partizanov, obenem pa napadel zaveznike, češ da so oni krivi stanja v Jugoslaviji. Prišlo je do sestanka med Churchillom in Puricom, ki — seveda — ni uspel in ko so še Angličji ugotovili, da je bila iz Puriceve okolice širjena vest, da misli Anglija na separaten mir s Hitlerjem, (o čemer je poročal kairski TASS ov dopisnik v Moskvo,) je bila Puriceva usoda zapečatena, odprta pot Subašicu, ki je nato se-

stavil 1. junija 1944. vlado in pripravil pot Titu.

Ce ob vsem tem omenim še generala Radovića, ki je nedavno pisal v pariškem "Savremenuku", da vlada Slobodana Jovanovića ni hotela skleniti vojaškega pakta z Britanci, ki so ji ga ponujali, se potem res ni čuditi, da smo doživeli tak grandiozni politični polom.

## LJUDJE IN ZNACAJI

Da bi bila vsa stvar še bolj razumljiva, si je vredno ogledati mnenje, ki ga je imel veleposlanik Rendel o posameznih jugoslovanskih ministrih.

To je tem bolj merodajno, ker je Rendel mogel vplivati na ljudi v Foreign Ofcu in je seveda vplival pa je zato moč slutiti, da se splošno razpoloženje britanskih vladajočih krogov ni moglo najbrž dosti razlikovati od Rendelovega.

Po Rendelu je bil Slobodan Jovanović izobražen, inteligent in pogosto moder ter zelo načitan mož, ki je od vseh še najbolj razumel britanski značaj, dasi ni mogel razumeti, kako je mogoče voditi politiko brez kavaren. Toda Jovanović ni imel prave avtoritete nad svojimi ministri in je bilo od njega pogosto težko doseči, da bi vzel politiko dovolj resno. Rendel tudi ni mogel razvozlati, zakaj se je udeleževal spirističnih sej. (Zakaj je vladne zapuščal, je odkril Gavrilović.)

## KAMNITO SRCE

Stal je nepremicno, obrnjen proti stopnicam. Ob njegovih nogah je šumel curek vode, ki je padala na listje lokvanja. Okoli njega je bilo cvetje, zelenje. Ptice so se glasno pomenkujoč prepeljavale z drevesa na drevo. Ni se dosti zmenil zanje, saj so že stari znanci.

Opazoval je ljudi, ki so hodili po stopnicah gori in doli, in po stezicah, ki so vodile na vse strani. Mladi, stari, lepi in ne tako lepi obrazi so se vrstili pred njegovimi očmi, veseli in žalostni, zaskrbljeni in brezbrizni... Mlade je gledal s prav posebnim zanimanjem in se jim tudi včasih nasmejal, za stare pa se ni dosti zmenil, le tu in tam se je hudomušno nasmehnul. Ves čas pa mu je spomin uhajal na obraz, ki ga je videl v zgodnjem jutru.

S prvimi sončnimi žarki je prišla vsako jutro, sama lepa in mlada kot žarek, ki se je blestel na njenih zlatih laseh. Njen hod je bil lahak in živ, zadovoljstvo in radost sta ji zarela na obrazu. Spominjala ga je na boginjo Vesno.

Ob kamnitem robu se je igrala s curkom vode. Sonce se je lesketalo v vodnih biserih, ki so padali z njenih rožnih rok. "Kakor cvet lokvanja je", je pomislil, ko jo je naskrivaj opazoval.

Sedla je na klop pod rožnim grmom, odprla knjigo in se zatopila vanjo in niti opazila ga ni. Tako je ostala dokler ni toplejše sonce privabilo več ljudi v park. Takrat se je dvignila in odšla s ponosno glavo. Gledal je zanj dolgo, dolgo... dokler ga ni gruča otrok prebudila s svojim živzavom.

Tako je prihajala jutro za jutrom, da se je navadil nanjo in že od zore pričakoval njen prihod. Nekolikokrat se mu je zazdelo, da ga je njen pogled bežno prešel, in ko je odhajala,

je upal, da se bo obrnila. Zaman.

Ves dan je mislil o njej. Kdo je in zakaj prihaja jutro za jutrom v park. Sama, s knjigo v roki. Sama! Tako-le dekle, lepo in mlado, pa samo sedi pod rožnim grmom s knjigo v roki.

"Le kaj je narobe z današnjim moskim svetom", je premišljal in kar pozabil na svoje delo. "Včasih, pred leti so fantje znali ceniti lepoto in mladost, a danes...". Vzdih se mu je hotel izvit, pa ga je možko zadržal.

Večer se je nagnil in se prevrgel v noč, ko je še vedno ugibal o Vesni, kot jo je imenoval sam zase ono prvo jutro. Mislil je na jutrišnji dan, ki bo prinesel sonce in njo.

Toda sonce se je tako utrudilo, ker je moralo tako močno in vroče sijati, tako utrudilo, da drugi dan ni moglo vstati. Poslalo je svojega prijatelja dež, ki je padal le malo časa in se naveličal, saj prav za prav ni bil njegov dan, in tudi sam odšel domov. Ostal iso le temni in mokri oblaki.

Ko se je jutro končno le prebudilo, je bil park zapuščen. V takem vremenu, kdo bi hodil na jutranji sprehod. "Danes je ne bo", je pomislil s težkim srcem in ze vnaprej vedel, kako pusto bo jutro brez nje.

Iz premišljevanja so ga prebudili znani koraki, ki pa so na mokrem pesku zveneli votlo in ohlapno.

Položila je knjigo na klop in se previdno ozrla na vse strani. Ko se je prepričala, da ni nikogar v parku, je stopila

# BORBA PROTI RAKU

Ena danes najbolj razpase-nih boleznih na svetu je gotovo bolezen raka. Žrtve te zahrbtne bolezni trpe ne samo na nez-nosnih bolečinah, nego se tudi pri tem zavedajo, da jih njho-vega trpljenja v največ prime-rih reši lahko samo smrt. Zd-ravniška veda se že dolga leta zaman muči, da bi odrla sred-stvo, ki bi resnično pomagalo proti boleznim raka v katerem-koli štadiju.

V državi Viktoriji obstoja uradno telo po imenu "Anti-Cancer Council", ki se bavi iz-ključno z borbo proti raku. Njegova naloga je, voditi razi-skovanje raka ter izboljšati zd-ravljenje ter stanje na raku obolenih.

V mesecu maju in juniju te-ga leta je isti "Council" (Svet) podvzel posebno akcijo, s pomočjo katere hoče zbrati £ 400.000 za nadaljnje razi-skovanje, istočasno pa poizku-ša s številnimi publikacijami čimbolj spoznati javnost z zna-ki obolenja na raku.

Odziv širokih mas, kakor tu-di premožnih posameznikov na to akcijo je bil dosedaj veliča-sten. V teku nekaj tednov je bilo zbranih £500.000, danes pa se zbirka bliža ze tri četrti milijona.

Ze sedaj Anti-cancer Council vzdržuje 7 velikih raziskoval-nih projektov samo v Melbour-nu ter istočasno podpira 18 znanstvenikov, ki poizkušajo najti odgovore na sledeča vpra-šanja:

- 1) Kaj povzroča leukemijo, ra-ka belih krvnih teles
- 2) Kakšen vpliv imajo na ra-ka človeške žleze
- 3) Katera kuhana jedila lahko povzročijo raka
- 4) Kaj omogoča rast raka na račun zdravega tkiva
- 5) Kakšne uspeh so dosegla vsakovrstna zdravljenja pri različnih vrstah raka

Council predpostavlja, da bo £ 500.000 zadostovalo za nje-govo predvideno delovanje v naslednjih petih letih. V glav-nem se bo denar potrošil za:

|                |      |
|----------------|------|
| Raziskovanje   | 75%  |
| Splošna vzgoja | 12½% |
| Pomoč bolnikom | 12½% |

Skoraj polovica primerov obolenja na raku je ozdravljivih že z današnjimi sredstvi, ako je zdravniška pomoc pravočasna. Zato Council v vseh svojih številnih brosurah, kate-re bodo morda marsikoga spravi-le na pot ozdravljenja, strogo priporoča, da je treba brez od-lašanja poiskati zdravniški na-svet, kadar se pojavijo sledeči znaki na telesu:

- 1) Rana, katera se noče za-celiti.
- 2) Bula ali oteklina v prsih ali tudi v drugem delu telesa.
- 3) Spremembe opažene na bradavicah ali materinem znamenju
- 5) Neprestana hripavost ali kašelj
- 6) Sprememba v običajni sto-lici

Noboden gornji primerov še ne pomeni nujno obolenje na

# RDEČI KRST

Vzhodnonemški komunisti so si izmislili rdeč krst ob pri-liko imenovanja novorojenčka. Ta "krst" naj bi nadomestil cerkveni obred, katerega pr-venstveni namen je sprejeti no-vo dušo v okrilje cerkve. Tudi komunisti se tega zavedajo, za-to so uvedli nasprotujočo ce-remonijo.

Komunističen vpliv na pri-vatno življenje državljanov za-čne ze v zibelki in jih spremlja vse življenje.

Novorojenčki so posvečeni borbi za socializem.

Brezverski obredi nadome-ščujejo cerkvene zakramente kot n. pr. birma. Civilne po-roke in pogrebi so nadomestili cerkvene.

Seveda je vsakemu na pro-sto dano, da se udeležuje teh ceremonij, toda član partije pade v nemilost, če clani nje-gove družine zahajajo k cerk-venim obredom.

Socialistična vzgoja naj zač-ne doma, ko so otroci še po-polnomoma majhni. Velika od-govornost torej pada na starše, zato naj javno in v primernem

obredu obljubijo in posvetijo otroke socializmu, pravi vzhod-no — nemški časopis "Lausit-zer Rundschau".

Nekaj takih ceremonij se je že vršilo in opisi ter fotografije istih so se pojavile v časopisju. Uradnik pisarne za registrira-nje novorojenčkov je izvršil "krst", kateremu so prisosto-vali starši, botri in zastopniki partije. Miza je bila okrašena s komunističnimi zastavami, cvetjem in gorečimi svečami. Primeren govor je uradnik zak-ljučil takole: S tem, ko dajem imena tem otrokom, jih uvr-ščam v vrsto borcev za mir, so-cializem in napredek. Vsi nav-zoči nato položijo obljubo, da bodo po svojih močeh vzga-jali otroke v komunističnem duhu. Vsak otrok je dobil banc-no knjizico v vrednosti 16 fun-tov.

Begunci iz vzhodnje Nemčije trdijo, da se večina ljudi po-smehuje tem krstom in jih pri-merja s sličnimi obredi, s ka-terimi so že nacisti poizkušali ubiti vero.

## — \* — Velika stranka

V ljubljanski šoli je vprašal učitelj učence: "Kako velika je naš slavn partija?"

Janezek je nekaj časa okle-val, potem pa rekel: "Meter in pol".

Iznenaden vpraša učitelj: "Kdo ti je to rekel?"

"Nikdo, toda očka vedno govori, da ima partijo že do grla. On pa je visok meter in sedemdeset".

dva, tri korake proti njemu in spregovorila. Njen glas je bil srebrno mehak, toda tako poln žalosti in proseč, da ga je za-bolelo.

"Kaj ni nikogar, ki bi hotel biti mojemu srcu par", je prosila. "Kaj ni nikogar, ki bi hotel z menoj deliti dar ljubezni? Mar samo jaz ne morem spati v mehkih pomladanskih nočeh, ker so mačice zacvetele na vrbovju in se jeglički razbohotili po gredah, ker je polna mesečina oblila mojo sobo in je prvi slavec zapel v lovorjevem grmu. Ali v onih poletnih nočeh, ko vonj vrtnic pod oknom prežene spanec z oči, in zavest, da čas bezi in, da se izgubljeni trenotki ne vrnejo več, trenotki, ki so bili

## VLASTA CERGOL

tako lepi in tako redki.

Bog je ustvaril svet — lep in dober in mu v okrasek po-daril človeško, bitje, dve vrsti človeških bitij, da bi dopolnila lepoto njegovih stvaritev. In to dopolnilo je imenoval ljubezen. Kako si je želim, te največje umetnine stvarstva, pa ni nikogar, da bi z božajočo besedo in mehko roko ogrel moje srce...

Kako je prebil dan, ni vedel. Pozno popoldne je sonce le pokukalo izza oblakov. Park je oživel in ga predramil iz tako žalostnih misli.

Solze so tekle po njenih licih. Hotel je k njej, toda noge so mu bile kot vkovane v tla. Preko okamenelih ustnic je silil besede, ki niso hotele na dan.

Kako rad bi ji povedal, da je že od prvega dne mislil nanjo, ugibal kdo je, toda nikdar ni niti pomislil, da je nesrečna. Da bi jo ljubil, saj se ni držnil. Solze, ki jih je s tezavo zadrže-

val, so mu zameglile pogled in ni opazil, kdaj je izginila. Samo njena knjiga je obležala odprta na klopi.

Poprijel se je svojega orodja, ki ga je zanemaril, in mišice so se napele pripravljene na delo. Mlad par je prihajal po stezi proti njemu. Roka mu je zastala v napol dovršeni kretnji, ko se je dekle zasmejala, toda ni bil isti glas, ki ga je slišal zjutraj.

Kako je pogreša, kako si želi, da bi mogel k njej, da bi pokleknil ob njej in ji glavo položil na koleno. Njena roka bi ga božala po laseh in on bi ji povedal, da jo ljubi.

Ponudil bi ji vso menadno ljubezen, ki se je prebudila v njegovem starem srcu, ljubezen, ki je ni še nikdar v življenju čutil. V tem momentu je vedel, da jo resnično ljubi, kar ga je napolnilo z nepopisnim zadovoljstvom.

Mladi par je prišel do klopi, na kateri je ležala knjiga. "Ne dotikaj se njene knjige", je hotel posvariti, toda fant je že segel po njej in pogledal na rdeč zavoj z zlatim naslovom. "Poglej", je rekel dekletu "Košček sreče, sodobna drama v treh dejanjih. Nekdo jo je pozabil tukaj".

"Najbrže kak navdušen gledaliski igravec", je odvrnila ma-lomarno.

Sedla sta na klop; fant je pričel čitati knjigo prav tam, kjer je ležala odprta: Mar samo jaz ne morem spati v prvin pomladnih nočeh, ker so mačice zacvetele na vrbovju...

Srce mu je okamenelo. "Norec stari", si je dejal, si izvlekel puščico, ki se mu je zadrila v kamnito srce. Sam ni vedel, kdaj, najbrže takrat, ko je poslušal njene tožeče besede.

Amor je vtaknil puščico v lok, napel struno in s hudomu-šnim pogledom pomeril na mladi par na klopi.

## Njeno Ogledalo

Ceprav ima že skoraj vsaka dama vsaj eno vrečasto obleko, se še vedno vodi v modnem svetu ognjena debata, še več, borba za in proti vreči.

Modne hiše jo poizkusajo uveljaviti in so tudi večino svojih najboljših odjemalk prepričale, da je vreča edina res moderna linija obleke. Vendar pa niso imele usega uspeha prav tam, kjer je ta najvažnejši in trgovsko potreben.

Svetovno znane filmske in gledališke igralka, zlasti one, ki so dosegle svojo slavo s pomočjo svojih postav, so se odločno uprle in nočejo nositi vreče. Pravijo, da so vreče za one dame, ki nimajo kaj pokazati, in da je najbolj pametno, da te dame ostanejo v vrečah vse svoje življenje. Katera koli ima postav, ki je lepa in ljudem všeč, pa ne bi niti pomislila, da jo zavije v vrečo brez oblike. S tem bi delala krivico sami sebi in bi prikrajšala ostali svet za estetske užitke, ki jih oblike njihovih teles dovoljujejo.

Odločne upornice te mode so seveda Marilyn Monroe, Gina Lollobrigida, Sophia Loren, Jane Russell itd.

Gina pravi: "Vreča? Da, skrajni čas je, da se je vreča pojavila in seveda, katera jo nosi, ima najbrže prav dobre razloge. Kar se tiče nekaterih postav, bi njihovi lastniki, moral biti po zakonu prisiljeni, da jih nosijo vedno in povsod. Kaj bi jaz sama s tako obleko?

Vreča je zame žalitev. Moja postava je predobra, da bi jo pokrivalo takšno spakedralo. Gina v vreči bi bila isto kot kristalna vaza zavita v časopisen papir".

**Carovnije pod lijakom za pomije.** Sod za smeti je popolnoma nepotreben; njegovo mesto je vzel električni aparat v dnu lijaka za pomije, ki kot mlin z ostrimi rezili zmleje vse smeti, tudi kosti v droben prah in ga z vodo spere po odvodni cevi. Za nameček se pa še sam očisti.

Priznati moramo, da se mnogi ljudje, v pretežni večini moški, popolnoma skladajo z Gino Lollo in celo grozijo, če bo Gina začela nositi vrečo, bodo organizirali stavke in poslali deputacije njenemu možu, ki je tudi njen agent za reklamo.

Seveda se tudi Milko Skofič ne navdušuje za to novo linijo. Postava njegove žene je ogromno doprinesla k gmotnemu stanju, v katerem je družina sedaj, in kdor ima veliko, hoče še več. Sposoben in prekanjen gospodar je, zato ne verjame, da bi se Gina kdaj zavila v časopisen papir, razen če bi ji to prineslo denar.

\*\*\*

Kar se tiče nas navadnih smrtnic in vreče, naj omenim le tole. Ali je vreča lepa ali ne, je stvar osebnega okusa, kot vsaka druga moda. Vendar obstojajo pravila tudi za vrečo. Ni res, da je more vsakdo nositi.

Neka modna hiša daje tele nasvete: Če ste manjše kot 5. 4 ft., ne nosite vreče, če pa že mislite, da morate, pa jo prepašite. V vsakem primeru morate nositi zelo visoke pete, popolnoma nizke so zločin. Delajte majhne korake, kadar hodite. Frizura naj bo kratka, nikakor ne smejo lasje segati preko ušes. Obleka naj bo v eni barvi in nosite mnogo okrasa okoli vratu: umetne jagode, ki naj segajo preko pasu.

Se eno skrivnost naj vam zašepetam na uho, toda to je izključno samo za dame. Pod vrečo nosimo samo dva dela perila, torej ne kombineže, ker se bo vrtela okoli telesa, ko hodite in se bo habirala nad koleno, kar se bo seveda videlo pod tesno vrečo.

\*\*\*

**Cevlji s police — kot po meri.** V Ameriki so našli način, kako masovno izdelovati čevlje. Silikon gumi je vdelan v notranji podplat; ko čevlje obujete, se gumi prilježe na nogo in drži čevljev prav prijetno in ugodno na nogi. Konec kurjih oces?

Vlasta

DOPISUJTE!

## Ena mati, ena domovina

Pretekli mesec je "Zar" objavil poslanico novoustanovljenega Zarovega Konzorcija, kateri je dejansko prevzel vso moralno in materialno odgovornost do lista. Kot v ostalih predelih Avstralije, tako tudi pri nas, v Viktoriji odpiramo kampanjo za pridobivanje Zarovega članstva.

V Poslanici je bila jasno začrtana smer, ki naj jo ubere naša skupnost, da tako zboljšamo odnose med različnimi slovenskimi strujami, ki postajajo čedalje nestrpnije druga proti drugi.

Tudi pri nas, v Viktoriji stojimo pred isto dilemo: na eni strani Zveza Slov. Klubov, na drugi strani pevsko društvo "Triglav", Jugoslovansko društvo... Trenja med temi društvi zavzemajo čedalje nevarnejše oblike, ki se jih ne more vskladiti s tistim, kar bi moralo enotno čutiti slovensko srce — naša emigracija, ki je (zaradi razmer v domovini) v svojem bistvu politična. Nikakor si ne morem zamišljati, da je tu, na tujih tleh brat bratu sovražnik! Domovino sta zapustila v enaki boilesti in mednje se danes ne vrinja razredna borba, ki bi ju stanovsko in miselno ločila.

Torej seme razprtij je prišlo od drugod — in ne bom se zmotil, če namignem nazaj na preteklost in na neke njene delujoče faktorje. Tu v emigraciji pa so stvari obrnjene. Naša emigracija zaenkrat ne more odločati, kakšna oblika vladavine naj vlada v domovini; ima pa moralno pravico in še več — dolžnost, da se enotna bori proti diktaturi v domovini za dosego zares svobodnih volitev, na katerih bo narod sam izbral svojo obliko vladavine.

Rekel sem — moralno pravico — vendar tudi ta postane

problematična, če ne bomo sledili svetovnemu družbenemu razvoju in če z velikimi napori ter žrtvami (do cilja pridejo le tiste skupine, ki se znajo žrtvovati!) in z zdravim delom ne koordiniramo svojih sil, ki jih bomo razvrstili proti pravemu sovražniku, ne proti samemu sebi, kot je doslej kazala praksa.

Slovenci, Slovenke, zavedajmo se, da so jeli naši bratje v domovini izgubljati vero v nas prav zaradi naših razprtij. To okolnost naš skupen sovražnik prefinjeno izrablja; ne le doma, marveč tudi v mednarodnem merilu. Vi veste, da se v Titovih kritičnih letih po napadu Sovjetske Zveze na jugosl. politično vodstvo Zpad ni mogel osloniti na jugoslovansko politično emigracijo, ker le-ta ni bila enotna. To je bil razlog, da takrat ni prišlo v domovini do večstrankarskega sistema, kar bi v bistvu pomenilo velik korak naprej k demokratizaciji naše dežele.

Takrat nismo bili pripravljeni. Razvoj mednarodnih dogodkov priča, da bodo take okolnosti še nastopile. Bomo v bodoče pripravljeni? — Odgovor na to tiči v naši skupni volji; če bomo dozoreli, da politično svoje ozke, neaktualne interese v ozadje ter se pridružimo k enotni akciji.

Slovenci, Slovenke v Viktoriji! Pridružimo se k vsenarodni emigracijski akciji Zarovega Konzorcija! Dokažimo, da smo skupina iz naroda, ki se za svobodo svojih bratov v domovini zna žrtvovati, skupina, ki ni v jedru gnila in kot taka razvojno obsojena na propad — kot bi radi dokazali režimovci v domovini.

KAREL KODRIC, l. r.

### ČESTITAMO

P. Bazilij Valentin poroča iz Melbourne v "Vestniku":

V družini g. Freda Krobe in ge. Jožefine, r. Sket so 18. maja krstili dekle na ime Glorija Rebeka, fanta pa na ime Viljem Friderik. Botrovala sta ga. Zdražilova in g. Wergles.

V družini g. Karla Godine in ge. Angele, r. Filipčič iz Sunshina so 31. maja krstili dekle na ime Elfrida Majda.

V Clifton Hillu so krstili 1. junija v družini g. Franca Zuzka in ge. Olge, r. Zužek fanta na ime Slavko.

17. maja sta se poročila v cerkvi sv. Brigite v North Fitzroyu g. Alojz Kavaš in gđc. Marija Režonja.

### ZA DOM V MELBOURNE

Iz finančnega poročila Odsaka DCM SKM povzemamo in hkrati ugotavljamo, da akcija za DOM uspešno napreduje. Se ne dolgo tega, kar smo brali, da se stanje blagajne Dom približuje vsoti 500 funtov, danes pa že ugotavljamo, da se je ta vsota povišala kar več kot za 100 funtov.

### IZ SYDNEYA

22. junija so krstili v družini g. arhitekta Milana Fretzeta in soproge Stefke iz Cammeraya dekle na ime Ana Antonija.

# Utrinki iz Italije

Spomladi leta 1947 sem sedel v britanskem vojaškem klubu v neapeljski palazza reale. Za drugo mizo je sedel postaven plavolas narednik britanskega letalstva. Na hitro sem iskal skozi spomine. Našel sem ga: Keng. To ime smo mu vzdeli v gimnaziji zaradi dolgih korakov, s katerimi je meril ljubljanske ulice.

Od veselja sem položil roko na njegova ramena in pila sva čaj skupaj. Izmenjala sva vprašanja in odgovore. On je bil dodeljen britanski komisiji, ki je imela nalogo preiskati vso jugoslovansko kraljevsko vojsko v Italiji. Vprašali nas bodo: zakaj ste se borili proti rdečim, zakaj se ne vrnete domov? In podobno. Keng bo tolmačil s skupino ostalih Slovencev.

"Kaj si ti počel ta leta?" je vprašal Keng.

"Bil sem vojni zločinec..."

"Se misliš vrniti?"

"Ne, kaj pa ti, Keng?"

Malobrižno je zamahnil z roko in dejal: "Pripadam britanskemu letalstvu. Predolga so leta, od kar sem zapustil Ljubljano. Doma se mi zdi vse tako majhno, primitivno, ozko; nastanil se bom v Angliji. Tam bodo že cenili moje zasluge za zaveznike, tam si bom tudi ustvaril dom".

Srebnil je čaj, povlekel dim in nadaljeval: "Ce samo pomislim na čenčanja pri nas ob popoldanskem kofetku, resnično ne morem ceniti našega majhnega naroda".

"Keng, kaj je res tako velika razlika med klepetanjem pri popoldanski kavi ali pa popoldanskem čaju? Kaj se ti ne zdi, da je angleško kramljanje prav tako ozkosrčno in smesno kot naše?"

"Da, da, vendar...", se je upiral Keng, kot človek, ki hoče dopovedati nevednežu, da je zemlja okrogla.

"Zdi se mi, dragi, da bi ti prodal vso Slovenijo za pipo angleškega tobaka".

Niti za trenutek ni okleval: "Ne za pipo, en sam čik bi zadostoval".

Govoril je s prepričanjem; jaz sem medtem mislil na študentovska leta, ko smo se v šolskih, političnih in literarnih kroških ter društvi ogrevali za nas majhen narod ter govorili o naši preteklosti, sedanjosti in bodočnosti. Ta postavni plavolas pa je sedaj rusil v meni še tisto, kar je ubogemu emigrantu ostalo. Takoj sem zasakal pogovor in ga vprašal, da mi pove, kako se je on prebival med vojno. Nasmehnil se je in pokazal slonokoščene zobe:

"Poznal si Marjeto, moje lepo dekle? Zapustila me je v začetku vojne in začela ljubezen z italijanskim oficirjem. Ko sem ji pisal, italijanska cenzura ni bila navdušena nad vprašanjem: 'Draga, popolnoma razumljivo je, da si si izbrala drugega, vendar če že, zakaj ne moza, temveč — Italijana?'".

Za ta neprijeten stavek je Keng plačal s konfinacijo v južni Italiji, kjer je tudi pričakal zaveznike in vstopil v vojsko kot tolmač.

"Spominjam se Marjete", sem dejal jaz, "bila je res lepo dekle; danes ji ne gre dobro".

"Kako misliš?" je vprašal nemirno. "Kje je?"

"Hm, težko ji gre, moz je brezposeln. Zivijo nekje v Milanu, vendar nimam njenega naslova. Ko sem bil zadnjič v Bologni, sem obiskal njeno sestro Vero. Ona ti bo znala povedati kaj več o njej".

Hitro je vzel iz žepa notes in pero. Z zadovoljstvom si je gladil brke, kažoč bele in pravilne zobe.

"Bi jo zelo rad srečal?"

"Da, zelo, zelo rad..."

"Kaj bi ji rekel?"

Gledajoč čez mojo glavo skozi velika baročna okna je zašepetal: "Prvo bi jo povabil na dobro večerjo v prvorazredno restavracijo, ubogo bitje. Lahko si predstavljam, kako sestrana mora biti skupaj s tistim slavnim laškim bojevnikom".

"In potem?"

Zastal je za trenutek.

Potem, — potem bi jo spremljal domov. V eni tistih ozkih in mračnih ulic bi ji stisnil v roko sto lir".

"Čeprav se je smehljaj, gladeč lepo negovane brke, izpod katerih so se svetili beli zobje, je bilo na njegovem obrazu toliko užaljenosti, ponizanja in sovraštva, da se mi je zasmil.

Tako je končal sestanek z lepim narednikom, ki se ni pomisljal zamenjati svoje domovine za ščepec tujega tobaka.

Karla je bila eno redkih italijanskih deklet, za katero sem se ogrel, mogoče prav zato, ker je nisem smatral kot tipično Italijanko. S prijateljem sva okoli Božiča 1946 leta stopala po glavnem trgu pred katedralo v Bologni. Nasmehnila sva se dve-ma dekletoma in nato približala, čeprav — strahotno — naju ni nihče predstavil.

Karlina prijateljica, ki ni bila mnogo starejša od nje, je bila njena teta. Dnevi so tekli in s Karlo sva se začela imeti rada.

Iz Milana, kamor so jo starši poslali na počitnice, da si izbije iz mlade in neumne glave tistega "forestiera", mi je pisala tudi lepo pismo. Prešli so meseci, ko sem jo srečal v bližini njenega doma. Bila je skupaj z bratcem debelinkom, ki je rad zatožil staršem, če naju je videl skupaj. V zadnjem hipu je pospešila korake in izginila v hisi za velikimi vrati.

\*\*\*

Zopet je nanoslo, da sem se vračal iz vojaškega kluba, kjer sem si ogrel telo in prste s toplim čajem. Ulica je bila ozka, zato se nisem mogel več izogniti bratskemu paru. Tudi topot je bila Karla z debelinkom. Urno sem zavil z ulice k prvi izložbi.

Gledal sem v polprazne police; za menoj je stala ona; debelinko je odšel sam dalje in se ustavil pri naslednji izložbi.

"Scusa, Guido. Tudi sama sem mnogo trpela", je dejala tiho.

## GVIDO KORDON

Brisala si je rosne oči; mene je stisnilo v grlu.

"Cara mia, včasih je zelo težko biti dobra hčerka in vdana ljubica. Usoda. — 'In špijon?' sem pokazal s prstom na debelinka.

Skozi solze se je nasmehnila in rekla: "Sem že uredila, ne bo zatožil, obljubila sem mu karamele... Addio..."

Tako je končala ljubezenska zgodba o tujcu in vzorni hčerki.

\*\*\*

Ko sem obiskal Florenco, sem hotel videti most, na katerem je Dante srečal svojo sladko Beatricijo. Toliko gobelinov in slik ponazarja dogodek, ki je bil tako važen v zivljenju očeta Divine commedie.

Policist, kateremu sem se približal s vprašanjem, kje je most, je le skomignil z rameni in napravil obraz, ki v italijanščini pomeni: "ma, chi lo sa?"

Kasneje sem vprašal postarja. Odkimal je in se opravičil, ker mi ne more ustreči.

Tretja oseba, ki sem jo vprašal, je bila stara dama. V roki je imela sončnik, okoli vratu pa ji je visel na zlati verižici lornjon.

Zamislil sem si jo kot ponosno patricijo iz časov mogočnih Medicejcev, ko so vladali nad Florenco.

Dama ni oklevala, elegantno je pokazala s sončnikovo konicico na most.

"Prav tukaj, signora, koder stojiva midva", je dejala radostno in ponosno.

Potem se je lahno priklonila. Priklonil sem se tudi jaz. Odšla je z elegantnimi koraki, z njo je odsla tudi sama romantika minulih dni.

## QUO VADIS, STARINA

le v se zatopljena, učena večina? vprašuje neuka, brez doma mladina. Ošabna preziras jih ovce izgubljene, a dobre namere ne kažeš nobene. Prinesla si z doma kulturo predvojno, razdeli jo bratsko med mladež povojno. Po ničemu velika, v duševnosti pičila, zapuščina tvoja velika bo ničla.

PAVLA MILADINOVIC

# Pabent Ri.

SE VEDNO VELJA V ANGLIJI ZAKON, ki ga je uvedel angleški kralj Edvard VI pred stisto leti, ko je zapretil z zaporom vsem onim, ki bi kakorkoli odvrčali ljudi od uživanja alkohola.

SE VEDNO JE V VELJAVI v Avstraliji zakon, ki pravi, da bo vsaka oseba, ki se kopa med sončnim vzhodom in zaddom na javnem mestu, kaznovana z £ 1/0/0.

VERJELI ALI NE- bombažna nit je močnejša od kovanega železa iste debeline in dolžine.

LETECE RIBE lete včasih tudi dvajset korakov daleč in do sedem metrov visoko. Nekoč so zapazili te ribe, ki so letele dobrih 400 metrov.

PIVO IZ VODOMETA pijejo prebivalci v Monakovu, Nemčija. V sredini mesta so postavili bronasto statuo, iz katere tečejo tri vrste piva. Cez dvesto litrov piva popijejo meščani v eni sami uri.

Vodometi s pivom bodo brizgali skozi vse poletje v okviru proslave 800. obletnice nastanka mesta.

ZLATI poljubi. Zlata sminka bo v kratkem na tržišču. Američanke, ki uporabljajo zlat lak za nohte, so zahtevale odgovarjajočo šminko. Stirinajst-karatno zlato je vmesano v osnovo čvrste kreme in barve, kar daje bleščečo rožno zlato sminko. Stala bo približno 30 šilingov in pričakujejo, da ji bo sledila še srebrna.

LEPA, toda ne mlada. Ameriški delodajalci ne smejo več oglašati službenega mesta za "lepe in mlade" tajnice. Državna Komisija proti Razlikovanju je to prepovedala. Razlika pa je poudarjena v besedi "mlada", ne "lepa". Po novem zakonu starost ni dovoljena prepreka za zaposlitev. Delodajalec lahko oglašuje za "lepo" tajnico, pravi Komisija. Marsikatera žena petdesetih let je lepota. Beseda "mlada" je v krogih delojemalcev prepovedana — "black word" bi rekli avstralski pristaniki delavci.

SLIVOVICA GA JE UBILA. — Radoje, Srb, ki je umrl po 40 letih zakona, si je dal postaviti na grob spomenik, v katerega so vklesali steklenico in kozarec. Napis pa pravi: "Tukaj počiva Radoje, katerega je ubila slivovica. Spomenik mu je postavila njegova srečna žena".

NE ZLATO, temveč železo je najdražja kovina. Cistega železa, ki ga najdemo samo v meteoritih, je manj kot zlata. Tako železo je belo in mehko.

MESCANI NIENBURGA so se zgrozili, ko so zvedeli, da je eden mestnih nameščencev previsoko zaračunal svoje stroške £16 v 10 letih. Obsodili so ga na tri mesece zavora in 25 funtov kazni. Proces je trajal 10 mesecev, zaslišano je bilo 225 ljudi, stroški pa so znesli 3000 funtov...

PACIENTI WISBETH bolnice v Londonu imajo "muzikalne" blazine, ki se imenujejo "blazinofon". Aparat je zavil v gobast gumi in služi kot blazina. Če pritisne bolnik na gumb lahko sliši glasbo, pritisk na drugi gumb pa mu omogoči razgovor z bolničarko tudi, kadar je ni v sobi.

NAJVEČJE DREVO v južni hemisferi je smokvino drevo v Levi Parku v Južni Avstraliji. Prav verjetno je prinesel drevo iz Queenslanda prvi lastnik istega posestva kapetan August. Drevo meri v premeru 159 stopenj, v obsegu pa 500 stopenj.

Drevo je pod državno zaščito od leta 1948 dalje, ko je parlament izglasoval poseben zakon.

KROKODILI se v Avstraliji množijo zelo hitro. Sedaj jih imajo že obalne reke v severni Avstraliji. Narast krokodilov je verjetno nastal zaradi manjšega števila avstralskih aboriginov, kateri jejo krokodilova jajca. Ti veliki plazilci bodo počasi postali človeku nevarni, če ne bodo storjeni koraki, da se njihovo število zmanjša.

PAVLE IN PETRI SE POSEBNO DOBRODOSLI!  
v nedeljo 29. junija ob 6.30 zvečer  
v Maccabean Hallu, Darlinghurst Road Darlinghurst

## MALI OGLASI

MAKOVEC IVAN — išče ga prijatelj Jože Snel od Svetega Vida nad Cerknico. Prosi ga, da mu piše na naslov:

55 Brunswick St., Fitzroy, Vic.

VIKTOR IN FRANJO KOS iščeta tretjega brata Ivana, doma iz Dobrne pri Celju (star 24 let).

Prosiva onega, ki ve karkoli o najinem bratu, da to javi na uredništvo ZARA.

LASTNIK KROJAŠKEGA SALONA "ELITE"  
55 BRUNSWICK ST., FITZROY,

J. SRNEL

MELBOURNE, VIC

NAROČAJTE VSE OBLEKE — MOŠKE IN ŽENSKÉ — PRI SLOVENSKEM KROJAČU. SPECIALISTI ZA POROČNE OBLEKE.

TEL.: JA 4758

SYDNEY!

SYDNEY!

CE ZELITE POLOZITI SOFERSKI IZPIT, OBRNITE SE NA NASEGA ROJAKA G. A. MIHICA:

ŠOFERSKA ŠOLA

288 BRONTE ROAD — WAVERLEY — N.S.W.  
Tel.: FW 7385

Obvestilo

STANISLAV FRANK  
CITRUS AGENCY

za darilne pošiljke v Jugoslavijo in druge evropske države sporoča, da je preselila svojo poslovalnico iz 8 Roebuck Street, Mile End, S. A. v

68 Rosewater Terrace  
OTTOWAY, S. A.  
Telefon: J 2777

in prosi svoje mnogoštevilne odjemalce sirom po Avstraliji, da odslej pošiljajo naročila in druga pisma na novi naslov.

Za dosedanje tvrdki izkazano zaupanje se najpristrčneje zahvaljuje in priporoča S. Frank

SPORT V VIKTORIJI

"TRIGLAVOVA" PESEM

V nedeljo 1. junija je melbournski nogometni klub JUST v celoti skupaj z svojimi navijači obiskal Ballarat. Priložnost za to je nudila ustanovitev nogometnega kluba v Ballaratu, katerega sestavljajo begunci iz Jugoslavije, in ki si je nadel ime "Jadran". Namen Just-ovega obiska je v glavnem bila moralna in do neke mere tudi materialna podpora bratskemu klubu. Rezerva JUST a je na številno obiskanem igrišču odigrala prijateljsko tekmo z Jadranom z rezultatom 10:1 (8:0), prvo moštvo JUST-a pa je porazilo reprezentanco Ballarata z 9:2 (3:1). Obisk je v celoti dosegel svoj namen. Ugled JADRANA, ki ima med ipralci tudi nekaj Slovencev, (stoji na tretjem mestu med klubi v Ballaratu) se je dokaj dvignil. Igralci pa so brez dvoma veseli nove opreme, katero jim je JUST poklonil v znak bratstva.

24. maja tega leta je imel "Triglav" svoj koncert, povezan z zabavo v veliki dvorani City Hall v Prahanu. Zabava je bila dokaj dobro obiskana in je žela dober gmotni in moralni uspeh. Zeleti pa bi bilo, da bi pevci razširili svoj repertoar in nas tako razveselili z novimi pesmimi.

13. t. m. je bil "Triglav" zopet povabljen, da sodeluje pri proslavi 100 letnice City of Box Hill v Melbournu. Tudi tokrat so se fantje odrezali z našimi lepimi pesmimi in želi ogromen aplavz. Slovenski srčki, ki so jim ponosno viseli na prsih, so vzbujali posebno pozornost. Brez najmanjšega dvoma lahko trdimo, da nas pesem "Triglava" dostojno predstavlja, kjerkoli se pojavi.

M. P.

DOPISUJTE!